

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาปัจจัยทางครอบครัวและภาวะโภชนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลท่าสุด อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามแก่ผู้ปกครองของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 164 คน ซึ่งนำหนักและวัดส่วนสูง/ความยาวของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 164 คน นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ปกครอง มาตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ นำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง
2. ภาวะโภชนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. ปัจจัยทางครอบครัวของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางครอบครัวและภาวะโภชนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง

ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง(ร้อยละ 59.8) อยู่ในช่วงอายุ 21 – 40 ปี (ร้อยละ 63.4) โดยมีอายุเฉลี่ย 36.2 ± 10.7 ปี เชื้อชาติไทย (ร้อยละ 78.0) นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 76.2) จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 36.6) ประกอบอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 72.6) มีน้ำหนักเฉลี่ย 57.1 ± 9.4 กิโลกรัม ส่วนสูง 159.3 ± 7.9 เซนติเมตร ประชากรส่วนใหญ่มีความเกี่ยวข้องเป็นมารดาของเด็ก (ร้อยละ 51.2) และเด็กส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว ดังมีรายละเอียดในตาราง 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองเด็กจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N= 164)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	98	59.8
ชาย	66	40.2
อายุ (ปี)		
น้อยกว่า 20	4	2.4
21 – 40	104	63.4
41 – 60	54	32.9
มากกว่า 61	2	1.2
(อายุต่ำสุด= 17 ปี, อายุสูงสุด= 65 ปี, อายุเฉลี่ย= 36.2 ± 10.7 ปี)		
เชื้อชาติ		
ไทย	125	76.2
ต่างชาติ(พม่า)	39	23.8
ศาสนา		
พุทธ	128	78.0
คริสต์	36	22.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N = 164)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	42	25.6
ประถมศึกษา	60	36.6
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	44	26.8
ปวช., ปวส., อนุปริญญา	14	8.5
หรือเทียบเท่า		
ปริญญาตรี	4	2.4
อาชีพ		
รับจ้าง	119	72.6
เกษตรกร	17	10.4
ค้าขาย, ธุรกิจ	16	9.8
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	7	4.3
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	5	3.0
น้ำหนัก (กิโลกรัม)		
น้อยกว่า 45	15	9.1
46 – 60	98	59.8
61 - 75	45	27.4
มากกว่า 76	6	3.7
(น้ำหนักต่ำสุด= 41 กิโลกรัม, น้ำหนักสูงสุด= 88 กิโลกรัม, น้ำหนักเฉลี่ย= 57.1 ± 9.4 กิโลกรัม)		
ส่วนสูง (เซนติเมตร)		
น้อยกว่า 150	22	13.4
151 – 160	81	49.4
161 – 170	48	29.3
มากกว่า 171	13	7.9
(ส่วนสูงต่ำสุด= 140 เซนติเมตร, น้ำหนักสูงสุด= 185 เซนติเมตร, ส่วนสูงเฉลี่ย= 159.3 ± 7.9 เซนติเมตร)		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N = 164)	ร้อยละ
ความเกี่ยวข้องกับเด็ก		
มารดา	84	51.2
บิดา	52	31.7
ตา, ยาย, ปู่, ย่า	22	13.4
ลุง, ป้า, น้ำ	6	3.7
โรคประจำตัวของเด็ก		
ไม่มี	151	92.1
มี	13	7.9

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

ภาวะโภชนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

จากการชั่งน้ำหนัก วัดความยาว/ส่วนสูงของเด็ก แล้วนำมาประเมินภาวะโภชนาการโดยเทียบกับกราฟแสดงน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูงในการติดตามการเจริญเติบโตของเด็ก 0- 6 ปีในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก ของสำนักงานส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข พิจารณาโดยภาพรวม ส่วนใหญ่เด็กมีภาวะโภชนาการปกติ (ร้อยละ 69.5) รองลงมาเด็กมีภาวะโภชนาการต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (ร้อยละ 25.6) และภาวะโภชนาการเกินเกณฑ์มาตรฐาน (ร้อยละ 4.8) ยกเว้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยพลูและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านศรีป่าซางไม่มีเด็กที่มีภาวะโภชนาการเกินกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ดังมีรายละเอียดในตาราง 4.2 ส่วนรายละเอียดภาวะโภชนาการจำแนกตามเพศ สามารถดูรายละเอียดในภาคผนวก ค หน้า 73

ตารางที่ 4.2 จำนวน ร้อยละ ของเด็ก จำแนกตามภาวะโภชนาการโดยรวมและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ภาวะโภชนาการ	รวม (N = 164)	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
		บ้านห้วย พลู (N=32)	บ้านศรีป่า ซาง (N = 35)	บ้านแม่ ข้าวต้มท่า สุด (N = 23)	บ้านบ่อ ทอง (N = 25)	บ้านลำ ผาดอง (N=26)	บ้านศรี วิเชียร (N=23)
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
ภาวะโภชนาการ ต่ำ	42(25.6)	5(15.6)	12(34.3)	8(34.8)	5(20.0)	11(42.3)	1(4.4)
ภาวะโภชนาการ ปกติ	114(69.5)	27(84.4)	23(65.7)	13(56.5)	19(76.0)	14(53.9)	18(78.2)
ภาวะโภชนาการ เกิน	8(4.8)	0(0)	0(0)	2(8.7)	1(4.0)	1(3.8)	4(17.4)

ปัจจัยทางครอบครัวของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เป็นการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางวัฒนธรรม ดังมีรายละเอียดในตาราง 4.3, 4.4, 4.5.1, 4.5.2 และ 4.6 ตามลำดับ

ด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจ โดยประชากรส่วนใหญ่มีบ้านเรือนเป็นของตนเอง(ร้อยละ 73.8) ผู้นำครอบครัวประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป อยู่บ้านไม่ได้ประกอบอาชีพ (ร้อยละ 74.4) สมาชิกที่อาศัยอยู่ร่วมกันส่วนใหญ่มีรายได้ 1-2 คน(ร้อยละ 93.3) รายได้ของสมาชิกเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 89.0) รายจ่ายของสมาชิกเฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 95.1) ในแต่ละเดือนรายได้ของครอบครัวไม่เพียงพอกับรายจ่ายของครอบครัว (ร้อยละ 59.8) ซึ่งครอบครัวส่วนใหญ่มีภาระหนี้สิน (ร้อยละ 81.7) ดังมีรายละเอียดในตาราง 4.3

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของเด็ก จำแนกตามปัจจัยทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	จำนวน (N = 164)	ร้อยละ
ลักษณะบ้านเรือนที่อยู่อาศัย		
บ้านของตนเอง	121	73.8
ไม่มีบ้านเรือนเป็นของตนเอง	43	26.2
อาชีพของผู้นำครอบครัว		
รับจ้างทั่วไป, อยู่บ้านไม่ได้ประกอบอาชีพ	122	74.4
ค้าขาย, ธุรกิจ, รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	42	25.6
สมาชิกในครอบครัวที่อาศัยอยู่ด้วยกันที่มีรายได้ (คน)		
1-2	153	93.3
มากกว่า 2	11	6.7
รายได้ของสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน (บาท)		
ต่ำกว่า 10,000	146	89.0
มากกว่า 10,000	18	11.0
รายจ่ายของสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน (บาท)		
ต่ำกว่า 10,000	156	95.1
มากกว่า 10,000	8	4.9

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	จำนวน (N = 164)	ร้อยละ
รายได้ของครอบครัวเพียงพอกับรายจ่ายของครอบครัว		
เพียงพอ	66	40.2
ไม่เพียงพอ	98	59.8
ภาระหนี้สิน		
มี	134	81.7
ไม่มี	30	18.3

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

ด้านปัจจัยทางสังคม ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีบิดา มารดาและบุตร (ร้อยละ 59.1) ซึ่งเป็นครอบครัวเชิงเดี่ยว สมรสและอยู่กับคู่สมรส (ร้อยละ 90.9) มีบุตรจำนวน 1-2 คน (ร้อยละ 84.1) โดยบุตรที่ศึกษานี้เป็นบุตรลำดับที่ 1 (ร้อยละ 56.1) และผู้ที่เตรียมอาหารให้กับสมาชิกในบ้านส่วนใหญ่เป็นมารดา (ร้อยละ 82.9) ดังมีรายละเอียดในตาราง 4.4

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของเด็ก จำแนกตามปัจจัยทางสังคมของครอบครัว

ปัจจัยทางสังคม	จำนวน (N= 164)	ร้อยละ
สมาชิกที่อยู่ด้วยกัน		
บิดา มารดา และบุตร	97	59.1
ไม่เฉพาะบิดา มารดา และบุตรแล้วยังมีคนอื่นๆในครอบครัวอาศัยอยู่ บ้านเดียวกัน	67	40.9
สถานภาพสมรสปัจจุบัน		
คู่	149	90.9
หย่า	12	7.3
หม้าย(คู่สมรสถึงแก่กรรม)	3	1.8
จำนวนบุตร(คน)		
1-2	138	84.1
มากกว่า 2	26	15.9
ลำดับของบุตร		
ลำดับที่ 1	92	56.1
ลำดับที่ 2 เป็นต้นไป	72	43.9
ผู้เตรียมอาหารให้สมาชิกในบ้าน		
มารดา	136	82.9
ไม่ใช่มารดา	28	17.1

ด้านปัจจัยทางวัฒนธรรม การจัดหาอาหารของผู้ปกครองให้กับเด็ก มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.40 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

การจัดอาหารให้กับเด็กมีการปฏิบัติในระดับดีมาก โดยพิจารณาตามรายชื่ออยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ การไม่จัดอาหารที่มีรสเค็มให้บุตรหลานรับประทาน(ค่าเฉลี่ย 3.80) การไม่จัดอาหารที่มีรสหวานให้บุตรหลานรับประทาน(ค่าเฉลี่ย 3.61) และบุตรหลานรับประทานอาหารที่ปรุงสุกใหม่(ค่าเฉลี่ย 3.53)

การจัดอาหารให้กับเด็กมีการปฏิบัติในระดับดี โดยพิจารณาตามรายชื่ออยู่ในระดับดี ได้แก่ การไม่จัดอาหารชนิดใดชนิดหนึ่งซ้ำๆกันให้บุตรหลานรับประทาน(ค่าเฉลี่ย 3.20) การจัดนมให้บุตรหลานดื่ม(ค่าเฉลี่ย 3.17) การไม่จัดอาหารประเภทที่ใช้กะทิในการปรุงให้บุตรหลานรับประทาน (ค่าเฉลี่ย 3.16) บุตรหลานรับประทานอาหารครบทั้ง 5 หมู่(ค่าเฉลี่ย 3.00) การไม่จัดขนมหวานให้บุตรหลานรับประทาน(ค่าเฉลี่ย 2.97) การจัดอาหารประเภทเนื้อสัตว์ให้บุตรหลานรับประทาน(ค่าเฉลี่ย 2.93) การจัดอาหารประเภทข้าวแบ่งให้บุตรหลานรับประทาน(ค่าเฉลี่ย 2.90) และการจัดอาหารประเภทผักให้บุตรหลานรับประทาน(ค่าเฉลี่ย 2.61)

การจัดอาหารให้กับเด็กมีการปฏิบัติในระดับพอใช้ โดยพิจารณาตามรายชื่ออยู่ในระดับพอใช้ ได้แก่ การไม่จัดอาหารประเภทที่ใช้น้ำมันในการปรุงให้บุตรหลานรับประทาน (ค่าเฉลี่ย 2.45) การจัดส้มเขียวหวานให้บุตรหลานรับประทาน(ค่าเฉลี่ย 2.25) การไม่จัดอาหารประเภทที่ใช้สารปรุงแต่งรส เช่น ผงชูรส รสดี ซอส ซีอิ๊ว ให้บุตรหลานรับประทาน(ค่าเฉลี่ย 2.21) และการจัดกล้วยน้ำว้าให้บุตรหลานรับประทาน(ค่าเฉลี่ย 2.18) ดังมีรายละเอียดในตาราง 4.5.1

ตารางที่ 4.5.1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนและระดับการปฏิบัติของผู้ปกครอง จำแนกตามการจัดอาหารให้กับเด็ก

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการปฏิบัติ
1. ไม่จัดอาหารที่มีรสเค็มให้บุตรหลานรับประทาน	3.80	0.52	ดีมาก
2. ไม่จัดอาหารที่มีรสหวานให้บุตรหลานรับประทาน	3.61	0.64	ดีมาก
3. บุตรหลานรับประทานอาหารที่ปรุงสุกใหม่	3.53	0.62	ดีมาก
4. ไม่จัดอาหารชนิดใดชนิดหนึ่งซ้ำๆกันให้บุตรหลานรับประทาน	3.20	0.84	ดี
5. จัดนมให้บุตรหลานดื่ม	3.17	0.82	ดี

ตารางที่ 4.5.1 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	ระดับ
		มาตรฐาน	การปฏิบัติ
6. ไม่จัดอาหารประเภทที่ใช้กะทิในการปรุงให้บุตรหลานรับประทาน	3.16	0.96	ดี
7. บุตรหลานรับประทานอาหารเช้าครบทั้ง 5 หมู่	3.00	1.01	ดี
8. ไม่จัดขนมหวานให้บุตรหลานรับประทาน	2.97	0.88	ดี
9. จัดอาหารประเภทเนื้อสัตว์ให้บุตรหลานรับประทาน	2.93	0.90	ดี
10. จัดอาหารประเภทข้าว แป้งให้บุตรหลานรับประทาน	2.90	1.06	ดี
11. จัดอาหารประเภทผักให้บุตรหลานรับประทาน	2.61	0.85	ดี
12. ไม่จัดอาหารประเภทที่ใช้ไขมันในการปรุงให้บุตรหลานรับประทาน	2.45	0.92	พอใช้
13. จัดส้มเขียวหวานให้บุตรหลานรับประทาน	2.25	0.88	พอใช้
14. ไม่จัดอาหารประเภทที่ใช้สารปรุงแต่งรส เช่น ผงชูรส รสดี ซอส ซีอิ๊ว ให้บุตรหลานรับประทาน	2.21	1.13	พอใช้
15. จัดกล้วยน้ำว้าให้บุตรหลานรับประทาน	2.18	0.93	พอใช้
รวม	3.40	0.69	ดี

การจัดอาหารให้กับเด็ก ส่วนใหญ่ล้างภาชนะอุปกรณ์ทุกครั้งก่อนใส่อาหาร (ร้อยละ 80.5) และให้บุตรหลานรับประทานขนมถุง (ร้อยละ 72.0) และให้บุตรหลานดื่มน้ำอัดลม (ร้อยละ 38.4) ดังมีรายละเอียดในตาราง 4.5.2

ตารางที่ 4.5.2 จำนวนและร้อยละผู้ปกครองจำแนกตามการจัดอาหารให้กับเด็ก

รายการ	จำนวน (N= 164)	ร้อยละ
1. ล้างภาชนะอุปกรณ์ทุกครั้งก่อนใส่อาหาร	132	80.5
2. บุตรหลานรับประทานขนมถุง	118	72.0
3. บุตรหลานดื่มน้ำอัดลม	63	38.4

การบริโภคอาหารของครอบครัวส่วนใหญ่เด็กนั่งร่วมโต๊ะกับผู้ใหญ่และรับประทานอาหารด้วยตนเอง (ร้อยละ 86.6) และเด็กรับประทานอาหารที่จัดไว้สำหรับเด็กโดยเฉพาะ (ร้อยละ 84.1) การบริโภคอาหารและความชอบของสมาชิกในครอบครัว ส่วนใหญ่สมาชิกในครอบครัวชอบรับประทานอาหารประเภททอด (ร้อยละ 77.4) รับประทานอาหารประเภทหมักดอง (ร้อยละ 64.0) รับประทานอาหารกึ่งสำเร็จรูป (ร้อยละ 60.4) รับประทานอาหารสุกๆดิบๆ (ร้อยละ 50.6) และรับประทานอาหารเสริมเมื่อรู้สึกว่าร่ากายอ่อนเพลีย (ร้อยละ 39.6) ดังมีรายละเอียดในตาราง 4.6

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของเด็ก จำแนกตามปัจจัยทางวัฒนธรรมของครอบครัว

ปัจจัยทางวัฒนธรรม	จำนวน (N= 164)	ร้อยละ
1.เด็กนั่งร่วมโต๊ะกับผู้ใหญ่และรับประทานอาหารด้วยตนเอง	142	86.6
2.เด็กรับประทานอาหารที่จัดไว้สำหรับเด็กโดยเฉพาะ	138	84.1
3.เด็กนั่งร่วมโต๊ะกับผู้ใหญ่โดยให้ผู้ปกครองป้อนอาหาร	55	33.5
4.เด็กรับประทานอาหารประเภทเดียวกับผู้ใหญ่รับประทาน	36	22.0
5.สมาชิกในครอบครัวชอบรับประทานอาหารประเภททอด	127	77.4
6.สมาชิกในครอบครัวชอบรับประทานอาหารหมักดอง	105	64.0
7.สมาชิกในครอบครัวชอบรับประทานอาหารกึ่งสำเร็จรูป	99	60.4
8.สมาชิกในครอบครัวชอบรับประทานอาหารสุกๆดิบๆ	83	50.6
9.สมาชิกในครอบครัวซื้ออาหารที่ปรุงสำเร็จจากนอกบ้านมารับประทาน	76	46.3
10.สมาชิกในครอบครัวรับประทานอาหารเสริมเมื่อรู้สึกว่าร่ากายอ่อนเพลีย	65	39.6
11.สมาชิกในครอบครัวไม่รับประทานเนื้อวัว	40	24.4
12.เด็กรับประทานอาหารที่มีรสชาติเดียวกับผู้ใหญ่รับประทาน	29	17.7
13.ใน 1 วันมีการปรุงอาหาร 1 ครั้ง ใช้รับประทานทั้ง 3 มื้อ	22	13.4
14.สมาชิกในครอบครัวชอบรับประทานอาหารมีรสชาติเค็ม	21	12.8

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางครอบครัวและภาวะโภชนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับภาวะโภชนาการของเด็กในศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก

พิจารณาปัจจัยทางเศรษฐกิจแต่ละด้านโดยภาพรวม พบว่า ไม่มีค่าไคสแควร์ใดที่มี
นัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจและภาวะโภชนาการโดย
ใช้น้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูงไม่มีความสัมพันธ์กัน ดังมีรายละเอียดในตาราง 4.7

ตารางที่ 4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับภาวะโภชนาการของเด็ก
(N= 164)

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	ภาวะโภชนาการของเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			Chi- square	P- value
	ต่ำ	ปกติ	เกิน		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
ลักษณะบ้านเรือนที่อยู่อาศัย					
บ้านของตนเอง	31(18.9)	83(50.6)	7(4.3)	0.834	0.659
ไม่มีบ้านเป็นของตนเอง	11(6.7)	31(18.9)	1(0.6)		
อาชีพของผู้ปกครอง					
รับจ้างทั่วไป, อยู่บ้านไม่ได้ประกอบ อาชีพ	33(20.1)	83(50.6)	6(3.6)	0.537	0.765
ค้าขาย, ธุรกิจ, รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ, เกษตรกร(มีทุ่งนา ไร่ สวน เป็นของตนเอง)	9(5.5)	31(18.9)	2(1.2)		
สมาชิกในครอบครัวที่อาศัยอยู่ด้วยกันที่มีรายได้ (คน)					
1-2	39(23.8)	107(65.2)	7(4.3)	0.500	0.779
มากกว่า 2	3(1.8)	7(4.3)	1(0.6)		
รายได้ของสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน (บาท)					
ต่ำกว่า 10,000	39(23.8)	140(85.3)	7(4.3)	0.131	0.937
มากกว่า 10,000	3(1.8)	14(8.5)	1(0.6)		

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	ภาวะโภชนาการของเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			Chi-square	P-value
	ต่ำ	ปกติ	เกิน		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
รายจ่ายของสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน (บาท)					
ต่ำกว่า 10,000	41(25.0)	108(4.8)	8(4.9)	0.999	0.607
มากกว่า 10,000	1(0.6)	6(3.6)	0(0)		
รายได้ของครอบครัวเพียงพอกับรายจ่ายของครอบครัว					
เพียงพอ	16(9.8)	46(28.0)	4(2.4)	0.398	0.820
ไม่เพียงพอ	26(15.8)	68(41.6)	4(2.4)		
ภาระหนี้สิน					
มี	37(22.5)	92(56.1)	5(3.0)	3.198	0.202
ไม่มี	5(3.0)	22(13.4)	3(1.8)		

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมของครอบครัวกับภาวะโภชนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

พิจารณาปัจจัยทางสังคมแต่ละด้านโดยภาพรวม พบว่า มารดาเป็นผู้เตรียมอาหารให้กับสมาชิกในบ้านมีแนวโน้มที่จะมีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการ โดยมีค่า $P = 0.031$ ส่วนปัจจัยทางสังคมด้านอื่นๆ ไม่พบความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการ ดังมีรายละเอียดในตาราง 4.8

ตารางที่ 4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมของครอบครัวกับภาวะโภชนาการของเด็ก

(N= 164)

ปัจจัยทางสังคม	ภาวะโภชนาการของเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			Chi-square	P-value
	ต่ำ	ปกติ	เกิน		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
สมาชิกที่อยู่ด้วยกัน					
บิดา มารดา และบุตร	26(15.8)	68(41.4)	3(1.8)	1.695	0.428
ไม่เฉพาะบิดา มารดา และบุตร	16(9.7)	46(28.0)	5(3.0)		
แล้วยังมีคนอื่นๆในครอบครัวอาศัยอยู่ บ้านเดียวกัน					
สถานภาพสมรสปัจจุบัน					
คู่	35(21.3)	107(65.2)	7(4.3)	5.230	0.265
หย่า	5(3.0)	6(3.6)	1(0.6)		
หม้าย(คู่สมรสถึงแก่กรรม)	2(1.2)	1(0.6)	0(0)		
จำนวนบุตร(คน)					
1 -2	35(21.3)	96(58.5)	7(4.3)	0.089	0.957
มากกว่า 2	7(4.3)	18(10.9)	1(0.6)		
ลำดับของบุตร					
ลำดับที่ 1	24(14.6)	64(39.0)	4(2.4)	0.139	0.933
ลำดับที่ 2 เป็นต้นไป	18(10.9)	50(30.4)	4(2.4)		
ผู้เตรียมอาหารให้สมาชิกในบ้าน					
มารดา	37(22.5)	95(57.9)	4(2.4)	6.932	0.031*
ไม่ใช่มารดา	5(3.0)	19(11.5)	4(2.4)		

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางวัฒนธรรมของครอบครัวกับภาวะโภชนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

พิจารณาปัจจัยทางวัฒนธรรมลักษณะการบริโภคในครอบครัวแต่ละด้าน โดยภาพรวมพบว่า สมาชิกในครอบครัวรับประทานอาหารเสริมเมื่อรู้สึกร่างกายอ่อนเพลียมีแนวโน้มที่จะมีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการ โดยมีค่า $P = 0.015$ ส่วนปัจจัยทางวัฒนธรรมด้านอื่นๆไม่พบความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการ ดังมีรายละเอียดในตาราง 4.9

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางวัฒนธรรมของครอบครัวกับภาวะโภชนาการของเด็ก (N= 164)

ปัจจัยทางวัฒนธรรม	ภาวะโภชนาการของเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			Chi-square	P-value
	ต่ำ	ปกติ	เกิน		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
เด็กนั่งร่วมโต๊ะกับผู้ใหญ่และรับประทานอาหารด้วยตนเอง				2.513	0.285
ใช่	34(20.7)	100(60.9)	8(4.9)		
ไม่ใช่	8(4.9)	14(8.5)	0(0)		
เด็กนั่งร่วมโต๊ะกับผู้ใหญ่โดยให้ผู้ปกครองป้อนอาหาร				3.421	0.181
ใช่	18(10.9)	36(21.9)	1(0.6)		
ไม่ใช่	24(14.6)	78(47.5)	7(4.3)		
เด็กรับประทานอาหารประเภทเดียวกับผู้ใหญ่รับประทาน				0.911	0.634
ใช่	11(6.7)	24(14.6)	1(0.6)		
ไม่ใช่	31(18.9)	90(54.8)	7(4.3)		
เด็กรับประทานอาหารที่จัดไว้สำหรับเด็กโดยเฉพาะ				1.585	0.453
ใช่	35(21.3)	95(57.9)	8(4.9)		
ไม่ใช่	7(4.3)	19(11.5)	0(0)		
เด็กรับประทานอาหารที่มีรสชาติเดียวกับผู้ใหญ่รับประทาน				1.815	0.404
ใช่	8(4.8)	21(12.8)	0(0)		
ไม่ใช่	34(20.7)	93(56.7)	8(4.9)		

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ปัจจัยทางวัฒนธรรม	ภาวะโภชนาการของเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			Chi-square	P-value
	ต่ำ	ปกติ	เกิน		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
สมาชิกในครอบครัวรับประทานอาหารเช้าเมื่อรู้สึกว่าร่ากายอ่อนเพลีย				0.409	0.015*
ใช่	14(8.5)	44(26.8)	7(4.3)		
ไม่ใช่	28(17.1)	70(42.6)	1(1.5)		
สมาชิกในครอบครัวชอบรับประทานอาหารเช้าทุกมื้อ				2.210	0.331
ใช่	18(10.9)	62(37.8)	3(1.8)		
ไม่ใช่	24(14.6)	52(31.7)	5(3.0)		
สมาชิกในครอบครัวชอบรับประทานอาหารเช้าประเภททอด				2.623	0.269
ใช่	33(20.1)	86(52.4)	8(4.9)		
ไม่ใช่	9(5.4)	28(17.0)	0(0)		
สมาชิกในครอบครัวชอบรับประทานอาหารเช้ามีรสชาติเค็ม				4.502	0.105
ใช่	9(5.4)	12(7.3)	0(0)		
ไม่ใช่	33(20.1)	102(62.1)	8(4.9)		
สมาชิกในครอบครัวไม่ชอบรับประทานเนื้อวัว				4.557	0.102
ใช่	14(8.5)	26(15.8)	0(0)		
ไม่ใช่	28(17.1)	88(53.6)	8(4.9)		
สมาชิกในครอบครัวชอบรับประทานอาหารเช้าสำเร็จรูป				2.595	0.273
ใช่	25(15.2)	67(40.8)	7(4.3)		
ไม่ใช่	17(10.3)	47(28.6)	1(1.5)		
สมาชิกในครอบครัวชอบรับประทานอาหารเช้าหมักดอง				0.532	0.767
ใช่	25(15.2)	75(45.7)	5(3.0)		
ไม่ใช่	17(10.3)	39(23.7)	3(1.8)		

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ปัจจัยทางวัฒนธรรม	ภาวะโภชนาการของเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			Chi-square	P-value
	ต่ำ	ปกติ	เกิน		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
สมาชิกในครอบครัวซื้ออาหารที่ปรุงสำเร็จจากนอกบ้านมารับประทาน				3.844	0.146
ใช่	14(8.5)	58(35.3)	4(2.4)		
ไม่ใช่	28(17.0)	56(34.1)	4(2.4)		
ใน 1 วันมีการปรุงอาหาร 1 ครั้งใช้รับประทานทั้ง 3 มื้อ				0.514	0.773
ใช่	7(4.3)	14(8.5)	1(0.6)		
ไม่ใช่	35(21.3)	100(60.9)	7(4.3)		